

Zaščita svobode medijev med pandemijo virusa covid-19

Kriza covida-19 je močno prizadela medije, prav v tem času pa imajo ključno vlogo pri zagotavljanju točnih informacij in boju proti dezinformacijam o pandemiji.

Prihodki medijev od oglaševanja so strmo upadli in Parlament je zaskrbljen, da zaradi zaostrovanja finančne situacije medijske hiše ne bodo več zmogle zagotavljati kakovostnih, na dejstvih temelječih informacij, in se spopadati z dezinformacijami o pandemiji koronavirusa.

Poslanci so v [resoluciji, sprejeti 17. aprila](#), poudarili, da dezinformacije o covidu-19 predstavljajo velik javnozdravstveni problem, da bi morali vsi državljanji imeti dostop do točnih in preverjenih informacij in da so svobodni in neodvisni mediji z dovolj sredstvi nujni za demokracijo.

Svoboda izražanja in medijev ter pluralnost medijev so del [Listine Evropske unije o temeljnih pravicah](#) kot tudi [Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic](#).

LISTINA EU O TEMELJNIH PRAVICAH

Člen 11

Svoboda izražanja in obveščanja

- 1 Vsakdo ima pravico do svobodnega izražanja. Ta pravica vključuje svobodo mnenja ter sprejemanja in širjenja vesti ali idej brez vmešavanja javnih organov in ne glede na državne meje.
- 2 Spoštujeta se svoboda in pluralnost medijev.

europarl.eu

Svoboda izražanja in obveščanja v Listini EU o temeljnih pravicah

Sklad za nujno pomoč medijem

Člani odbora za kulturo in izobraževanje so pozvali Evropsko komisijo, naj predlaga [sklad za nujno pomoč medijem](#), ki se soočajo s težkimi razmerami.

Nekateri ukrepi za pomoč medijski svobodi in zaščito novinarjev so bili že vpeljani. Marca 2020 je [Evropska unija namenila 5,1 milijona evrov za financiranje projektov](#), katerih cilji so prepoznavanje in preprečevanje kršitev svobode medijev, zaznavanje groženj pluralizmu in podpora mednarodnim preiskavam.

[*Poglejte, katere ukrepe je EU do sedaj sprejela v boju proti koronavirusu.*](#)

Svetovni dan svobode medijev

SL

Generalni direktorat za informiranje

Evropski parlament - Predstavnik za tisk: Jaume Duch Guillot
Kontakt: webmaster@europarl.eu

217

Na 3. maj obeležujemo Svetovni dan svobode medijev. Novinarji brez meja (RSF; Reporters sans frontières) so ravno objavili Svetovni indeks svobode medijev za leto 2020, ki upošteva tudi grožnje, ki jih svobodnemu in pravičnemu novinarstvu predstavlja izbruh koronavirusa.

Evropa je za novinarje najbolj varna

Glede na indeks leta 2020 Evropa ostaja celina, kjer je svoboda medijev zagotovljena v največji meri. Države Evropske unije so večinoma ocenjene »dobro« ali »precej dobro«. Finska, Danska, Švedska in Nizozemska imajo še vedno najboljše rezultate.

SVOBODA MEDIJEV V EU

2020

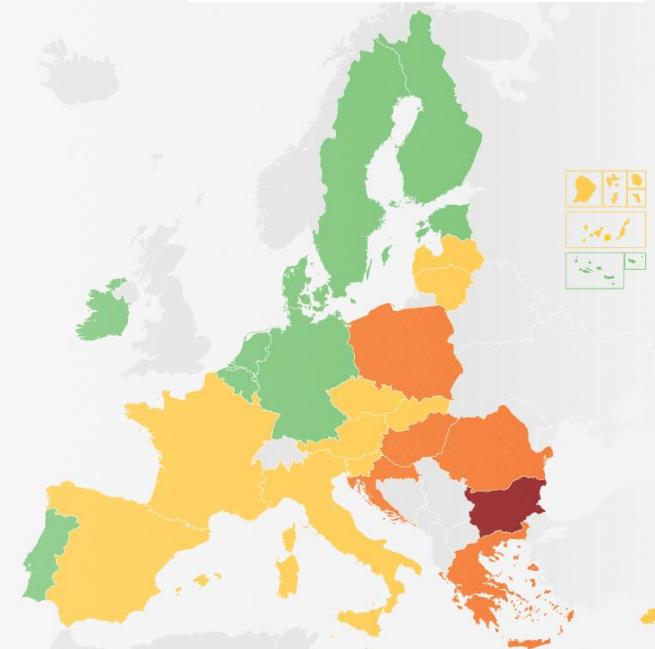
Uvrstitev v svetu* Rezultat

2 Finska	7,93
3 Danska	8,13
4 Švedska	9,25
5 Nizozemska	9,96
10 Portugalska	11,83
11 Nemčija	12,16
12 Belgija	12,57
13 Irska	12,60
14 Estonija	12,61
17 Luksemburg	15,46
18 Avstrija	15,78
22 Latvija	18,56
27 Ciper	20,45
28 Litva	21,19
29 Španija	22,16
32 Slovenija	22,64
33 Slovaška	22,67
34 Francija	22,92
40 Češka	23,57
41 Italija	23,69
48 Romunija	25,91
59 Hrvaška	28,51
62 Poljska	28,65
65 Grčija	28,80
81 Malta	30,16
89 Madžarska	30,84
111 Bolgarija	35,06

Stanje (glede na rezultat)

- ◆ Dobro
(od 0 do 15 točk)
- ◆ Problematično
(od 25,01 do 35 točk)
- ◆ Dokaj dobro
(od 15,01 do 25 točk)
- ◆ Slabo
(od 35,01 do 45 točk)

*Uvrstitev na podlagi stanja svobode medijev v državi, pri čemer je 0 točk najboljši rezultat in 100 točk najslabši.

Vir:
Novinarji brez meja (2020)

Uvrstitev držav EU po stopnji novinarske svobode v letu 2020.

Čeprav je EU za novinarje najbolj varno območje, RSF opozarja na primere nadlegovanja in groženj novinarjem.

Tveganja se povečujejo za novinarje po vsem svetu

Nujni ukrepi, ki so jih sprejele nekatere vlade v odziv na izbruh covida-19, so vplivali na uvrstitev nekaterih držav, na primer Kitajske (ki je ohranila 177. mesto), Irana (zdrsnil tri mesta na 173. mesto) in Iraka (padel šest mest na 162. mesto).

Srednji vzhod in severna Afrika sta še naprej najbolj nevarni regiji na svetu za novinarje, v azijsko-pacifiški regiji pa se je število kršitev svobode medijev najbolj povečalo (za 1,7 %).

RSF poroča, da je bilo v letu 2020 [ubitih že 11 novinarjev](#). Najmanj smrtonosno v zadnjih 16 letih je bilo leto 2019, [ko je bilo po vsem svetu ubitih 49 novinarjev](#), kar sovpada z manjšim številom smrti v oboroženih spopadih (44 % manj kot v letu pred tem).

SVET

Število novinarjev, ki so bili ubiti, pridržani ali vzeti za talce (podatki za svet, 2019)

Ubiti

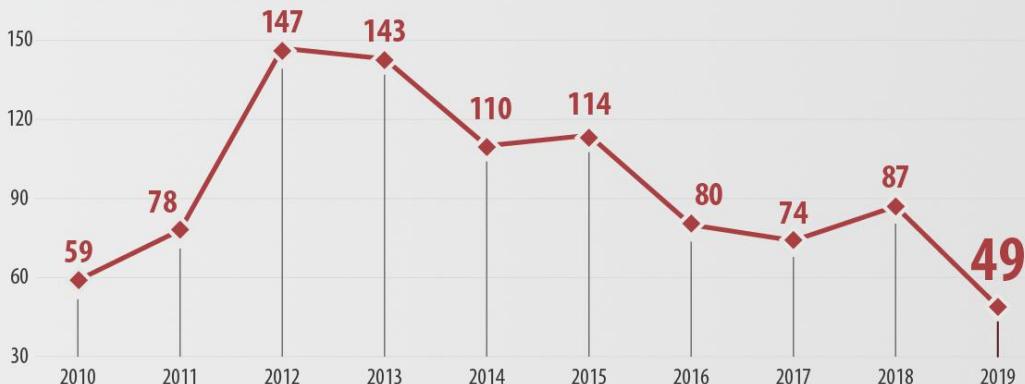
31	18
Umorjeni ali namerno ciljani	Ubiti med poročanjem
46	3
Moški	Ženske
20	29
Na vojnih območjih	Ne na vojnih območjih

57
Vzeti za talce

49
Ubiti

389
Pridržani

941 novinarjev je bilo ubitih v zadnjih 10 letih

Vir:
Novinarji brez meja (2019)

europarl.eu

Število novinarjev, ki so bili v letu 2019 ubiti, pridržani ali ugrabljeni (podatki za svet)

Kljub nekaterim pozitivnim podatkom se je situacija svobode medijev po svetu na splošno poslabšala, sovražnost proti novinarjem pa povečala. Število držav, ki naj bi bile **varne** za novinarje, se še vedno manjša. V letih 2019 in 2020 je bilo ocenjenih »dobro« ali »precej dobro« 24 odstotkov od 180 držav, medtem ko je bil leta 2018 ta delež 26 %, leta 2017 pa 27

%.

Trenutno je **pridržanih** okoli 361 novinarjev, kar je manj kot konec leta 2019, ko jih je bilo 389. Skoraj tretjina od tega je na Kitajskem. Od ostalih je večina v Egiptu, Savdski Arabiji, Siriji, Turčiji, Vietnamu, Iranu, Bahrajnu in Jemnu. Število novinarjev, ki so bili **ugrabljeni za talce**, se leta 2019 ni spremenilo. So v štirih državah; Siriji, Jemnu, Iraku in Ukrajini. Podatki o talcih za 2020 še niso na voljo.

Letni indeks Novinarjev brez meja razvršča 180 držav in regij glede na stopnjo svobode medijev. Države prejmejo med 0 in 100 točk glede na kriterije, ki vključujejo pluralizem, neodvisnost medijev, zakonodajni okvir, preglednost in raven pritiskov na novinarje. Nižji kot je rezultat, večja je svoboda medijev v državi.

Več

[Sporočilo za javnost: Ministri za kulturo in medije razpravljali o ukrepih za pomoč kulturnemu in ustvarjalnemu sektorju](#)

[Svet Evrope: Platforma za zaščito novinarstva in varnost novinarjev](#)

[Agencija Evropske unije za temeljne pravice](#)

[Pregled dejstev: Varstvo temeljnih pravic v EU](#)

[Sporočilo za javnost: EU mora pomagati ščititi neodvisnost medijev](#)

[Umor Jána Kuciaka: Poslanci pozivajo k zaščiti novinarjev v Uniji](#)

[Poslanci izrazili spoštovanje do Daphne Caruana Galizia in pozvali h konkretnemu ukrepanju](#)